

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS
ĮSTATYMO NR. XI-1375 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
AŠTUNTUOJU¹ SKIRSNIU ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS
IŠTEKLIŲ RINKOS ĮSTATYMO NR. XI-2023 13 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)**

(TAP NR. 21-1477; TAIS NR. 21-30948)

Nr.
Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį Konstitucijai, įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Sutinkant su Teisingumo ministerijos ir kitų suinteresuotų institucijų pateiktomis pastabomis, atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo projekto (toliau – AIE įstatymo projektas) 39⁴ straipsnio 5 dalyje nurodytos energijos išteklių biržos operatoriaus (šiuo metu tai būtų uždaroji akcinė bendrovė BALTPPOOL) teisės laikytinos viešojo administravimo įgaliojimais, pvz., *įpareigoti ūkinę veiklą vykdančių asmenį atlikti pateiktų duomenų auditą, pašalinti nustatytus pažeidimus*. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnyje nėra numatytos galimybės suteikti viešojo administravimo įgaliojimus įmonėms, išskyrus valstybės ar savivaldybės įmonėms). Šiame kontekste, be kita ko, pažymėtina, kad AIE įstatymo projekte nenumatytos ir procedūros, pagal kurias turėtų veikti ūkinę veiklą vykdančias asmuo ir energijos išteklių biržos operatorius, pvz., kas yra laikoma „*ne laiku pateikti duomenys*“, kas turi teisę nustatyti terminus ir pan. Siūlytina pakartotinai įsivertinti siūlomo teisinio reguliavimo atitiktį Viešojo administravimo įstatymui ir pateikti AIE įstatymo projektą derinti Vidaus reikalų ministerijai.

Savanorišką nacionalinę schemą AIE įstatymo projektu siūloma paskirti įgyvendinti energijos išteklių biržos operatoriui, o AIE įstatymo projekto 39² straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad „*Vyriausybės įgaliota institucija*“ turi teisę reikalauti, kad ūkinę veiklą vykdančios subjektai pagrįstą atitiktį nustatytiems kriterijams. Neaiškus šių nuostatų tarpusavio santykis.

Be kita ko, aktualu įvertinti AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 4 dalies nuostatas tiek viešojo administravimo įgaliojimų kontekste, pvz., neaišku, kokių tikslu ministro įsakymo projekto rengimas ir derinimas su suinteresuotomis institucijomis (tai laikytina valstybės politikos

formavimu ministrui pavestojė valdymo srityje) pavedamas energijos išteklų biržos operatoriui, o Energetikos ministerijai pavedama tokį teisės aktą tik patvirtinti; tiek duomenų teikimo ir gavimo kontekste, nes nėra aišku, kokiai konkrečiai AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 4 dalyje nustatytai energijos išteklų biržos operatoriaus funkcijai atlikti reikalingi duomenys, kurių gavimas turėtų būti išskirtinai detalai reglamentuotas AIE įstatymo projekte nurodant konkrečias duomenų bases. Pastaba aktuali vertinant ir AIE įstatymo projekto 39² straipsnio 8 dalies nuostatą dėl stebėsenos ir valdymo planų, skirtų veiklos poveikio dirvožemio kokybei ir dirvožemio angliai vertinti, rengimo.

2. Sistemiškai vertinant AIE įstatymo projekto 39² straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, siūlytina AIE įstatymo projekto 39² straipsnio 2 dalyje nustatytą įpareigojimą pagrįsti proporcingumo aspektu bei detaliau paaiškinti nustatyto kriterijaus „*pasinaudojo <...> Europos Sąjungos finansine parama <...>*“ apibrėžtumą laike, nes lieka neaišku, per kokį laikotarpį turėjo būti pasinaudota nustatyta parama.

3. Neaišku, kokie subjektai atitiktų AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnyje nurodytos „*sertifikavimo įmonės*“ statusą, ar šias įmones kas nors prieš tai akredituotų, ar būtų sudaromas ir skelbiamas koks nors šių įmonių sąrašas. Siūloma informaciją apie tai atskleisti Projektų aiškinamajame rašte.

4. Neaišku, kas inicijuoja nepriklausomą auditą, nurodytą AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 4 dalies 2 punkte. Be to, sistemiškai vertinant AIE įstatymo projekto nuostatas, susiklostytų ydinga situacija, kai energijos išteklų biržos operatorius pats parengtų tvarką, nurodytą AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 4 dalies 1 punkte, pats pagal ją rengtų ataskaitas.

5. Vertinant AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 5 dalį, atvejai, kada ūkinę veiklą vykdančias subjektas turėtų atlikti nepriklausomą auditą, turėtų būti nustatyti įstatyme kaip esminės ūkinės veiklos sąlygas nustatanti aplinkybė, o ne teikiama nuoroda į energetikos ministro įsakymą.

6. Neaišku, koku tikslu AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 6 dalyje nurodoma energijos išteklų biržos operatoriaus teisė „siekti <...>“ ir kokia tokios nuostatos teisinė pridėtinė vertė.

7. AIE įstatymo projektas peržiūrėtinas teisės technikos, aiškumo, vartojamų formuluočių ir teikiamų nuorodų nuoseklumo aspektu, pvz., siūlytina vengti nuorodų į teisės aktą, jo straipsnį ar punktą, kuris teikia nuorodą į kitą teisės aktą, jo straipsnį ar punktą, pvz., AIE įstatymo projekto 39¹ straipsnio 2 dalyje nuoroda į Lietuvos Respublikos energijos išteklų rinkos įstatymo 18 straipsnio 2 dalį, kuri teikia nuorodą į AIE įstatymą, arba apibrėžtumo stokojanti nuoroda į „*energetikos ministro tvirtinama tvarką*“, AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 3 dalyje nuoroda į „*šio įstatymo 37 straipsnio 8 ir 10 dalyse nurodytiems kriterijams*“ tikslintina, nurodytose nuostatose nėra kriterijų; vartojamas sąvokas ir formuluotes vartoti nuosekliai, pvz., nėra aiškus vartojamos formulotės „*ūkinę veiklą vykdančias asmuo*“, „*atitinkama valstybės institucija*“, „*savanorišką*

tarptautinę schemą ar savanorišką nacionalinę schemą administruojantis subjektas“ turinys; vengti teisinės pridėtinės vertės neturinčių (neapibrėžtų) formuluočių, pvz., „*nors*“, „*bent*“; kadangi AIE įstatymo projekte daroma nuoroda į AIE įstatymo projekto 39² straipsnio 1 dalyje „*nurodytus tikslus*“, siūlytina pastarajame straipsnyje įvardinti, kad tai yra *tikslai*; nurodytinas pilnas viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūra pavadinimas;

8. AIE įstatymo projektu siūloma įterpti naują Aštuntąjį¹ skirsnį, kuris dėstomas po Aštuntojo skirsnio (pripažinto netekusiu galios), todėl ir naujai įterptų straipsnių numeracija tęstina po pripažinto netekusiu galios Aštuntojo skirsnio straipsnių (40-43 straipsnių) numeracijos, tai yra, pradedant „43¹“ ir t.t. straipsniais.

9. Siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir atsižvelgiant, kas AIE įstatymo 37 ir 38 straipsniuose reguliuojami panašūs teisiniai santykiai – biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo sistema ir kriterijai, siūlytina įsivertinti, ar nebūtų tikslinga tarpusavyje suderinti tam tikras nuostatas, pvz., informacijos teikimo viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūra datas ir kt.

10. Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 13 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte siūlytinai vartoti formuluotes, kurios vartojamos AIE įstatyme, pvz., neaišku, kas yra laikoma „*tvarumą įrodantis sertifikatas*“, kur yra nustatyti „*kriterijai*“;

11. Projektus siūlome apjungti su Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 12, 17, 20, 22, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (TAIS NR. 21-24535(2)), kuriuo, be kita ko, taip pat įgyvendinamos Direktyvos (ES) 2018/2001 nuostatos, ir svarstyti kartu Vyriausybės posėdyje.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė